

ABC

NOWINY CODZIENNE

NASZE ABC

Rozłam w Austrii

(r) Ustąpienie z rządu austriackiego wicekanclerza, ks. Starhemberga, stanowi fakt o dużym politycznym znaczeniu, bo świadczy o rozłamie w austriackim obozie rządzącym.

Od dawna mówiono, że między kanclerzem Schuschniggem a jego zastępcą istnieją poważne tarcia. Wiadomościom tym wszakże stałe zaprzeczano. Sam wicekanclerz Starhemberg zapewniał o swej lojalności wobec szefa rządu. Obaj kierownicy rządu wysunęli nawet teorię nową i dość sztuczną ustrojowo, według której Austria, w przeciwieństwie do Niemiec i Włoch, ma dwóch wodzów, zgodnie ze sobą współpracujących.

Ciągle zapewnienia o zgodzie w rządzie austriackim zamiast uspakajać opinię tembardziej ją niepokoiły. Oskarża się ten, kto zbyt często się usprawiedliwiał. Dlatego też dość sceptycznie przyjął wszędzie niedawno jeszcze potępienia przez kanclerza Schuschnigga plotek, rozsywanych ostatnio na temat Austrii. Okazało się, że w niektórych plotkach było sporo prawdy...

Kanclerza i wicekanclerza wiele rzeczy dzieliło. Kanclerz wyszedł z ruchu chrześcijańsko-społecznego, wicekanclerz natomiast z arystokracji. Czy oprócz różnic temperamentu były również odmienne przekonania polityczne?

Obaj politycy austriaccy związali się na punkcie walki z narodowym socjalizmem i w obronie niepodległości Austrii. Ale podobno ks. Starhemberg był bardziej od kanclerza Schuschnigga zwolennikiem habsburskiego rozwiązania sprawy austriackiej. Podobno snuł plany o obwołaniu się regentem Austrii. Osoba Mussoliniego wywierała na niego urok bardzo znaczny.

Ostatnio nieporozumienia zwiększyły się poważnie. Kanclerz Schuschnigg miał pretensje do swego zastępcy, że ten w czasie jego pobytu w Rzymie dopuścił do wybuchu afery Feniksa, co podcięło autorytet rządu.

Najpoważniejszą wszakże przyczyną nieporozumień i rozłamu była odmowa ks. Starhemberga rozwiązania swej organizacji bojowej „Heimatschutz”.

Kanclerz Schuschnigg stojąc na gruncie czysto państwowym, po wprowadzeniu służby wojskowej w Austrii zdemilitaryzował katolicką organizację wojskową, na której czele stał osobiście. Żądał tego samego od ks. Starhemberga. W stosunku do Heimatschutzu, tego rodzimego faszystu austriackiego, ks. Starhemberg oświadczył, iż „stanie się to tylko po jego trupie”.

Nastąpiło usunięcie księcia z rządu. Na czele Heimatschutzu stanął sam kanclerz. Zobaczymy, co będzie dalej. Ks. Starhemberg posiada zbyt wiele temperamentu, aby dał się łatwo przekonać. Mielibyśmy wszakże wówczas do czynienia z walką w obozie rządzącym, a z tego w jej obecnych warunkach skorzystałby narodził socjalizm.

Położenie Austrii jest bardzo ciężkie. Zaostrezenie sporu Anglii i Ligi Narodów z Włochami,

W dniu wczorajszym urzędysty stali się kłujące od dłuższego czasu pogłoski o ustąpieniu rządu premiera Kościółkowskiego.

O godz. 5 popołudniu zebrała się rada gabinetowa, na której postanowiono zgłosić prośbę o dymisję. Po posiedzeniu p. premier Kościółkowski udał się na Zamek i wręczył P. Prezydentowi prośbę o dymisję, która została przyjęta.

Misję tworzenia nowego gabinetu P. Prezydent powierzył dotychczasowemu wiceministrowi spraw wojskowych gen. Sławoj-Składkowskiemu. Na temat skła-

du przyszłego rządu czyni się w kołach politycznych różne przypuszczenia. Utrzymują, że zmiana nastąpi w każdym razie na stanowisku ministra Spraw Wewnętrznych. Tekę ministra Spraw Wewnętrznych miałby objąć dotychczasowy premier, p. Kościółkowski, lub wojewoda śląski, p. Graczyński. Co do innych zmian, brak jakichkolwiek konkretniejszych pogłosek.

Za pewne uchodzi pozostanie w rządzie ministra Spraw Zagranicznych Becka i ministra Skarbu Kwiatkowskiego.

Wrzenie w Palestynie

Arabowie nie chcą płacić podatków

JEROZOLIMA, 15.5. Wzburzenie w stolicy Palestyny wzrasta. Stan wyjątkowy rozciągnięto nie tylko na stare miasto, ale i na nową dzielnicę. Pod bramą damasceńską gromadzą się demonstranci.

Wysoki komisarz brytyjski sir Artur Wauchope wezwał radę na-

czelną arabską, proponując jej wnioski kompromisowe w sprawie imigracji żydów do Palestyny. Rada arabska po 5-godzinnych naradach propozycję odrzuciła.

Od dnia dzisiejszego Komitet arabski proklamował kampanję nieposłuszeństwa i masowej odmowy płacenia podatków.

Stan pogotowia w całej Hiszpanii

PARYŻ, 15.5. Z Madrytu donoszą, że rząd hiszpański niespodziewanie ogłosił wczoraj w całym kraju stan pogotowia.

Premier oświadczył w Korte-

zach, że zarządzenie to zostało podyktowane koniecznością przeciwdziałania akcji elementów wywrotowych.

Jak to było z kulami dum-dum?

Dwuznaczna rola dr. Martina

LONDYN, 15. 5. Dzisiejszy „Daily Telegraph” pisze, iż jest w możności odsłonić kulisy afery z kulami dum - dum, którą wysunęli Włosi przed Ligą Narodów, oskarżając W. Brytanię o dostarczanie Abisynji tych kul.

Według dziennika stwierdzono, że poseł abisyński w Londynie dr. Martin udzielił oficjalnie zezwolenia na zakup dla rządu abisyńskiego poważnej ilości broni i amunicji, w czym znajdowało się 3 miliony kul „o miękkich końcach”, które faktycznie są kulami dum - dum. Niespornym jest również, że firma, która miała dostarczyć amunicji, mieści się w Birmingham.

Dr. Martin przyznaje, że upo-

ważnienie do zakupu broni na wywóz sam podpisał, ale twierdzi, że wciągnięty został w tę sprawę przez niejakiego pułkownika Mazieza, handlującego bronią, który mu zaproponował całą tę transakcję. Nie wiedząc nie absolutnie o istotnym charakterze kul „o miękkich końcach”, Martin dał zezwolenie na kupno na imię Mazieza. Ten jednak, otrzymawszy dokument, zniknął z Anglii udając się na kontynent, gdzie — jak przypuszczają — od dał wywiadów włoskiemu wspomnianemu zezwoleniu, kompromitując Martina.

Dziennik podkreśla jednak, że zamówienie nie było wcale wykonane i że ani jedna kula dum-dum nie była wysłana z Anglii do armii negusa.

Nowy rekord Amy Mollison

LONDYN, 15.5. Lotniczka Amy Mollison wylądowała na lotnisku w Croydon o godz. 13.37, przelatując trasę z Kapsztatu do Londynu w 4 dni 16 godzin i 18 minut i bijąc rekord ustanowiony przez lotnika Tommy Rose o jeden dzień, 14 godzin i 39 minut.

Drogi z Londynu do Kapsztatu i spowrotem lotniczka przebyła w 7 dni, 22 godz. i 43 min., co stanowi nowy rekord.

Włochy faszystowskie

Nie oddadzą owoców zwycięstwa

Mussolini ostrzega Francję

PARYŻ, 15.5. „Le Matin” ogłasza sensacyjny wywiad swego specjalnego korespondenta w Rzymie z Mussolinim. W wywiadzie tym szef rządu włoskiego podkreślił, że decyzje powzięte w sprawie abisyńskiej są nieodwołalne. „Nikt w świecie — oświadczył Mussolini — nie może wątpić w pokojowość narodu włoskiego. Gdyby jednak ktokolwiek usiłował pozbawić Włochów zwycięstwa, okupionego tylu ofiarami,

spotka się z naszej strony ze zdecydowanym odporem.

Mussolini, omawiając zarzuty wysuwane przeciwko Włochom w związku z kwestją abisyńską, podkreśla, że w ciągu minionych stuleci narody europejskie, te zwłaszcza, które chcą być dziś sędziami Włoch, nie postępowały inaczej. W historii ludzkości gwałt rozstrzygał dotychczas o rozwoju cywilizacji.

W dalszym ciągu wywiadu Mus-

solini przechodzi do omówienia kwestji sankcji. Włochy miały być w tej dziedzinie obiektem doświadczenia. Chciano nas złamać, przypuszczając, że jesteśmy słabi, pozbawieni złota i surowców. Jednocześnie chciano zdusić faszizm, przeprowadzono rychły jego koniec. Skutki były wprost przeciwne zamierzonym. Sankcje wywoływały nowe siły drżące w narodzie włoskim.

Sprawozdawca „Matin’a” przypominał, że we wrześniu Mussolini mówił, iż sankcje wojskowe grożą, iż cała mapa europejska będzie wywrócona.

Mussolini na to zauważył: — Potwierdzam to, co wówczas powiedziałem, dodając, że tem samym grozi zaostrezenie sankcji gospodarczych. Grozi nieodwołalnością. Powtórz pan to raz jeszcze Francuzom. Niechaj cała Europa usłyszy to. Niechaj usłyszy krzyk narodu, który chciał cesarstwa zdobył je i potrafi je obronić wszystkimi swymi siłami.

RZYM, 15.5. Wczoraj odbyło się uroczyste posiedzenie parlamentu, na którym dokonano jednomyślnie ratyfikacji obu dekreto-
w królewskich z 9 maja o wcieleniu Abisynji do Włoch i przyjeździe przez króla włoskiego tytułu cesarza Etyopji oraz o mianowaniu marsz. Badooglio wicekrólem Etyopji.

Powitany entuzjastycznymi okrzykami Mussolini podkreślił, w uzasadnieniu drugiego z tych dekreto-
w, zasługi marszałka Bado-
glia.

Na wniosek przewodniczącego parlamentu, postanowiono jednomyślnie wmurować w gmachu parlamentu brązową tablicę z napisem:

„9 maja 14-go roku ery faszystowskiej Benito Mussolini założył imperjum”.

ZAGINIENI CUDZOZIEMCY

LONDYN, 15.5. Reuter donosi z Addis Abeby, że od ucieczki cesarza brak wiadomości o pewnej liczbie cudzoziemców, głównie misjonarzy angielskich i amerykańskich, zamieszkujących w bardziej odległych miejscowościach w głębi kraju. Sama tylko misja amerykańska w Abisynji wykazuje około 60 osób, o których losie konsulat amerykański nie ma dotąd żadnych wiadomości.

SAMOLOTY NEGUSA

W lesie w pobliżu stolicy znaleziono 4 samoloty, które były osobistą własnością negusa. Jeden z nich, systemu „Breda”, ofiarowany był cesarzowi abisyńskiemu przez Włochów jeszcze przed jego wstąpieniem na tron.

NEGUS INSTALUJE SIĘ W PALESTYNE

JEROZOLIMA, 15.5. Negus i rodzina wyprowadza się dziś z hotelu „Król Dawid” do willi adwokata Nassiss Abkariusbey, b. ministra sprawiedliwości w Sudanie za czasów lorda Kitchenera. Willę wynajęto na 3 miesiące.

NAD JEZIOREM TANA

LONDYN 15.5. Dzisiejszy „Daily Telegraph” w doniesieniu swego sprawozdawcy genewskiego po daje, iż Włosi zamierzają stworzyć na jeziorze Tana bazę dla hydroplanów o szerokim zasięgu. Poza tem, jak donosi korespondent — Włosi są skłonni do nawiązania z Londynem rozmów w kwestjach wiążących się z zajęciem obszaru Tana. Między innymi również w sprawie budowy tamy nad jeziorem i górnym biegiem Nilu.

Prezes Byrka objął urzędowanie

Nowomianowany prezes Banku Polskiego, dr. Władysław Byrka, przejął w piątek urzędowanie z rąk płk. Koca. Następnie odbyło się miesięczne posiedzenie Rady Banku Polskiego już pod przewodnictwem prezesa Byrki.

Oficjalny komunikat

PAT komunikuje oficjalnie pod datą wczorajszą:

Dziś o godz. 17-ej odbyło się pod przewodnictwem p. premiera Kościółkowskiego posiedzenie rady gabinetowej. Po posiedzeniu tem p. premier Kościółkowski udał się na Zamek i złożył Panu Prezydentowi prośbę o dymisję całego gabinetu.

Pan Prezydent dymisję rządu przyjął, powierzając p. premiero-

wi i wszystkim ministrom pełnienie ich funkcji aż do czasu zaprzysiężenia nowego rządu.

Kancelarja cywilna Pana Prezydenta Rzeczypospolitej komunikuje:

Pan Prezydent Rzeczypospolitej powierzył misję tworzenia nowego rządu drugiemu wiceministrowi spraw wojskowych, posłowi na Sejm, generałowi dywizji dr. Felicjanowi Sławoj - Składkowskiemu.

Podczas pochodów 1 maja

Sprovokowano młodzież

Orzeczenie senatu Politechniki

Senat akademicki Politechniki Warszawskiej na posiedzeniu w dniu 14 maja 1936 r. po wysłuchaniu sprawozdania komisji, powołanej do zbadania całokształtu zajęć, jakie miały miejsce na Politechnice w dniach 2 i 4 maja r. b. oraz w dniach następnych poza Politechniką, w którym to sprawozdaniu został stwierdzo-

ny niewątpliwy związek pomiędzy temi zajęciami, a wystąpieniami antypaństwowymi podczas pochodów 1-go maja, uchwalil:

1) winnych zakłócenia normalnego biegu życia na uczelni oddać pod sąd dyscyplinarny, 2) wznowić zajęcia w Politechnice w poniedziałek dnia 18 b. m.

Handel zagraniczny Polski

dał w kwietniu nadwyżkę 3 milj. zł.

Saldo dodatnie w bilansie handlu zagranicznego Polski za miesiąc kwiecień r. b. wynosi okragło 3 miliony złotych.

W kwietniu przywieziono do Polski 207.039 tonn towarów wartości 83.515 tysięcy złotych, wy-

wieziono zaś przeszło 1 milion tonn, wartości 86.519 tysięcy złotych.

Zwiększył się w kwietniu przywóz do Polski bawełny i wełny, ryżu oraz przyrządów elektrycznych.

Ukraiński Silskij Hospodar

członkiem Związku Izb i Organizacji Rolniczych

Związek Izb i Organizacji Rolniczych przyjął w dniu wczorajszym w poczet swych członków Polskie Biuro eksportu zboża, mieszczące się w Gdańsku, jako członka nadzwyczajnego, oraz należącego do grupy organizacji ogół-

norolniczych znane na terenie Małopolski wschodniej Towarzystwo Ukraińskie „Silskij Hospodar”, jako członka rzeczywistego.

Ta ostatnia inkorporacja wywołała w sferach rolniczych zrozumiałe poruszenie.

Pokój za wszelką cenę

zapowiada dep. Blum

PARYŻ, 15.5. „American Club” w Paryżu podejmował dziś śniadaniem dep. Bluma. Pod koniec śniadania, odpowiadając na przemówienie prezesa klubu, który czytał Blumowi wszelkich możliwych sukcesów na stanowisku szefa rządu, dep. Blum podziękował za skierowane do niego serdeczne słowa i oświadczył, że będąc jeszcze człowiekiem prywatnym, przemawiać będzie z całą szczerością i swobodą.

„Pragnąłbym — mówił Blum — powiedzieć co myślę o polityce za granicznej krajów takich jak Francja, a być może niektóre z prostych moich uwag będą mogły być zastosowane także i do innych narodów. Pragniemy żyć w pokoju ze wszystkimi narodami świata bez względu na to, jaka jest ich polityka i ustrój wewnętrzny. Doświadczenie, jakie ma my podjąć, może być prowadzone i uwieńczone powodzeniem jedynie w atmosferze ładu i spokoju wewnętrznego, ale tembardziej je-

szcze w atmosferze pokoju ogólnego. Nie widzimy w wojnie żadnych dobrych stron. Nie sądzimy nawet, jak nasi przodkowie z 1792 i 1813 r., że wojna może być czymś innym rewolucyjnym i wyzwalającym. Przed laty wielki wśród nas człowiek Jaures, rozproszył te złudzenia, a potem nastąpiło coś co nas raz na zawsze od nich wyleczyło: była to wojna”.

Wielki pożar w woj. poleskiem

BRZESĆ, n/B. 15. 5. W dniu 14-ym b. m. we wsi Kleczko w pow. pińskim spłonęło 45 gospodarstw o 112 budynkach gospodarskich oraz inwentarz żywy i martwy i zboże ogólnej wartości 50 tys. zł. Bez dachu nad głową pozostało 245 osób.

Przyczyną pożaru jest nieostrożne obchodzenie się z ogniem. Dla pogorzelców zorganizowano pomoc.